

Ференц Пьолюшкеи /Будапеща/

СЛОВО ПРИ ОТКРИВАНЕ НА КОНФЕРЕНЦИЯТА

С уважение и сърдечно поздравявам нашите скъпи гости от чужбина и от страната, нашите приятели, и преди всичко другаря Венелин Коцев, новия извънреден и пълномощен посланник на Народна република България в Унгарската народна република. Днес отбелязваме 35. годишнина от създаването на специалността българска филология в будапещенския университет, макар че преподаването на български език, литература и история тук имат повече от вековно минало.

В полагането на основите на будапещенската българистика високи заслуги има Тереза Надпал, изтъкнат преподавател в нашия факултет. Унгарските българисти, които днес работят в различни области на просветата, културата и политическия живот могат да се нарекат предимно нейни ученици.

Чествувайки 35. годишнина от съществуването на българската специалност, ние отбелязваме и две значителни годишнини на българската култура и история. Известно е, че преди хиляда и сто години пристигат в България изгонените от Моравия ученици на Методий и създават центрове на литературата на старобългарски език. Спомняме си и за великия български поет-революционер Христо Ботев, загинал геройски преди 110 години, както и за историческото Априлско въстание.

Редица събития от историята на България са свързани с историята на нашата родина, но и в нашата епоха ни свързват здрави нишки. Стремим се да ги укрепваме и занаят.

Отбелязвайки споменатите годишнини, и разбира се особено 35. годишнина на българската специалност, бихме могли да

направим и известна равностетка и баланс. За всеки случай с радост можем да установим, че все повече можем да научим взаимно за нашите исторически научни и културни връзки, да видим повече от нашите културни съкровища. Особено много направиха за това успешно действащите културни центрове в София и Будапеща, както и някои учени, хора на изкуствата и политици, които са приели като призвание на своя живот да служат на задълбочаването на дружбата между нашите народи. Като пример измежду тях и напълно самоволно нека да изтъкна името на другарите Нино Николов, Марта Бур и Стоян Радев. И разрешете ми, като председател на историческата част на Научната атестационна комисия да поздравя другаря Стоян Радев по случай получаването на степента доктор на науките. И от унгарска страна мнозина са направили много за поддържането и развитието на тези връзки. Също като пример бих могъл да спомена станалия вече световноизвестен поет Ласло Наги, а също и дейността на Петер Кирай и Петер Юхас. Както е известно миналата година Петер Кирай беше удостоен с високо българско отличие, с Международната награда "Братя Кирил и Методий", връчена му лично от другаря Тодор Живков, председател на Държавния съвет на Народна република България.

Когато се прави равностетка, естествено е, че трябва да се разкрият проблемите и пречките, които стоят пред нас. Във връзка с това ще спомена само някои недостатъци на нашето университетско обучение. Тъй като считам, че в тази област е необходимо известно обновяване както по отношение на структурата на специалността, на снабдеността с преподавателски персонал, така и по отношение на езиковата и научната подготовка на студентите. Като задача на близкото бъдеще считаме осъвременяването на специалностите със сравнително малък брой студенти, към които спада и българската. Тук бие на очи ниският брой на преподавателите, високата натовареност и липсата на помощен персонал. Независимо от броя на студентите в даден курс, седмичната натовареност на всеки курс е средно 12 часа. На петте курса това прави общо 60 часа. Същевременно броят на преподавателите се движи между 3-4-5 души. Следователно на

един преподавател се падат седмично от 12 до 16 часа, към които трябва да прибавим часовете за консултации, както и тези за ръководене на курсовите и дипломните работи. При такава натовареност, естествено, едва ли им остава значително време за основно изучаване на специалната литература. Поради това се намира в опасност осигуряването на професионалната подготовка на новите попълнения кадри. Ето защо е необходимо обезателно да се изработи съвременна структура на тези специалности, включително и на българската, като се изгради един многоброен колектив от преподаватели, които да се специализират в областта на езикознанието, литературата и историята. С всичко това, естествено, исках само да очертая многостранността на стоящите пред нас задачи, без да ги обобща изцяло. До какъв резултат ще доведат усилията ни в тази насока днес още едва ли можем да знаем. Но все пак се надяваме, че след 15 години, на 50 годишнината от създаването на българската специалност, ще можем да се отчетем с нови значителни успехи.

На конференцията пожелава успешна и добра работа.